

Hrvoje Kalinić
Zvonimir Boban

Uvod u rudarenje podataka **R**-om

EMENT

Sadržaj

1. Uvod	1
1.1. Kako čitati ovu knjigu?	3
2. Ciljevi i zadatci rudarenja podataka	7
2.1. Što (ni)je rudarenje podataka?	7
2.2. Proces rudarenja podataka	10
2.3. Podjela metoda rudarenja podataka	12
2.4. Primjene, primjeri, izazovi	14
3. Upoznavanje s R-om	17
3.1. Zašto naučiti R?	18
3.2. Prvi koraci	19
3.3. Naredbe za samopomoć (a.k.a. “help”)	21
3.4. R kao skriptni jezik	22
3.5. Objekti u R-u	23
3.6. Ispis objekta	24
3.6.1. Napomena o imenovanju objekata	25
Pitanja i zadatci za ponavljanje	26
Smjernice i korisne naredbe	26
4. Vektori, nizovi, faktori i tablice	27
4.1. Vektor kao temeljni objekt	28
4.2. Vektorizacija i operacije nad vektorima	32
4.3. Množenje vektora	34
4.4. Nizovi	37
4.5. Faktori i tablice	42
Pitanja i zadatci za ponavljanje	47
Smjernice i korisne naredbe	48
5. Indeksiranje, matrice i polja	49
5.1. Indeksiranje	50
5.2. Matrice i njihovo množenje	55
5.3. Indeksiranje matrica	59

5.4.	Polja	66
	Pitanja i zadatci za ponavljanje	69
	Smjernice i korisne naredbe	69
6.	Liste i okviri	71
6.1.	Liste	72
6.2.	Rad s listama	75
6.3.	Okvir ili "data frame"	79
6.4.	Rad s okvirima	84
	Pitanja i zadatci za ponavljanje	90
	Smjernice i korisne naredbe	90
7.	Dohvat i pohrana podataka	91
7.1.	Zapis tabličnih podataka u datoteku	92
7.2.	Učitavanje tabličnih podataka – osnovne naredbe	95
7.3.	Rad s putanjama i direktorijima	98
7.4.	Rad s datumima i vremenima	100
	7.4.1. Datumi	101
	7.4.2. Datum-vrijeme formati – POSIXct i POSIXlt	103
	Pitanja i zadatci za ponavljanje	105
	Smjernice i korisne naredbe	105
8.	Još neke korisne naredbe	107
8.1.	Naredba <code>attach()</code> i maskiranje objekta	108
8.2.	Naredbe <code>detach()</code> i <code>with()</code>	111
8.3.	Naredba <code>plot()</code>	113
8.4.	Operatori i operacije nad skupovima	117
8.5.	Rad sa znakovima	120
8.6.	Sortiranje i spajanje	125
	Pitanja i zadatci za ponavljanje	130
	Smjernice i korisne naredbe	130
9.	Funkcije, petlje i uvod u <i>F</i> programiranje	131
9.1.	Funkcije	132
9.2.	Zašto se ne koristimo petljama u R-u?	137
9.3.	Bezimene funkcije i <i>F</i> programiranje	140
9.4.	Kompozicija funkcija i operatori	144

Pitanja i zadatci za ponavljanje	147
Smjernice i korisne naredbe	148
10. Izviđanje podataka	149
10.1. Statističke informacije o skupu podataka	152
10.2. Prikaz razdiobe podataka	155
10.3. Tablični i grafički prikaz	157
10.4. Istraživanje odnosa među varijablama	158
10.5. Zbirna obradba podataka	159
10.6. Jednostavniji prikazi podataka	161
10.7. Napredniji prikazi podataka	164
Pitanja i zadatci za ponavljanje	168
Smjernice i korisne naredbe	168
11. Primjeri dodatnih biblioteka za prikaz podataka	169
11.1. Paket scatterplot3d	170
11.2. Paket lattice	171
11.3. Paket rgl	173
11.4. Paket MASS	173
11.5. Paket ggplot2	174
12. Manipuliranje podatcima i tidyverse	177
12.1. Paket tibble	179
12.2. Paket dplyr	181
12.2.1. Odabir stupaca i redaka, preimenovanje stupaca – naredbe select(), rename() i filter()	182
12.2.2. Sortiranje i kreiranje novih varijabli - naredbe arrange(), mutate(), summarise() i group_by()	193
12.2.3. Pripajanje stupaca i redaka – naredbe bind_cols i bind_rows	199
12.2.4. Operacije nad skupovima – naredbe intersect(), union() i setdiff()	203
12.2.5. Kombiniranje skupova podataka – naredbe *_join	205
12.3. Paket tidyr	208

12.4. Paket purrr	215
Pitanja i zadatci za ponavljanje	217
Smjernice i korisne naredbe	219
Za one koji žele znati više	220
Dodatna literatura	220
13. Gramatika vizualizacije ggplot2 paketom	221
13.1. Temeljni slojevi	223
13.2. Oblikovni slojevi	225
13.2.1. Odnos statističkih i geometrijskih slojeva	240
13.2.2. Razdvajanje skupina naredbama facet_wrap() i facet_grid()	241
13.3. Slojevi detalja	242
13.3.1. Naredbe scale() i labs()	244
13.3.2. Funkcija theme()	246
13.4. Pohrana grafova	249
Pitanja i zadatci za ponavljanje	250
Smjernice i korisne naredbe	251
Za one koji žele znati više	252
Dodatna literatura	252
14. Proširenje paketa ggplot dodatnim bibliotekama	253
14.1. Paket ggrepel	253
14.2. Paket ggradar	254
14.3. Paketi ganimate i gifski	256
14.4. Paketi plotly i shiny	257
15. Izvještavanje kodom	259
15.1. Rmarkdown	260
15.1.1. YAML zaglavlje	262
15.1.2. Osnove formatiranja teksta	263
15.1.3. Okruženje za kôd	264
15.2. Web-aplikacije uz paket shiny	267
Pitanja i zadatci za ponavljanje	268
Smjernice i korisne naredbe	268
Za one koji žele znati više	268
Dodatna literatura	268

16. Stabla odluke	269
16.1. Razvrstavanje kao model	270
16.2. Implementacija u R-u	273
16.3. Evaluacija i generalizacija	279
16.4. Mjere kvalitete detektora	284
16.5. Kontinuirane varijable u stablima	291
Za one koji žele znati više	295
Dodatna literatura	295
17. Grupiranje	297
17.1. Grupa i grupiranje	299
17.2. Algoritmi iz obitelji k -centara	304
17.3. Hijerarhijsko grupiranje	308
17.4. Grupiranje gustoćom	310
17.5. Grupiranje ili razvrstavanje	313
Pitanja i zadatci za ponavljanje	316
Smjernice i korisne naredbe	316
Za one koji žele znati više	316
Dodatna literatura	317
18. KNN klasifikator	319
18.1. Klasifikacija ili razvrstavanje	320
18.2. Algoritam KNN klasifikatora	321
18.3. Primjer: Klasificiranje vrsta perunike	323
18.4. Primjer: Određivanje pozicija NBA igrača na temelju statistike s utakmica	325
18.5. Prokletstvo dimenzionalnosti	329
18.6. Odabir značajki	331
Pitanja i zadatci za ponavljanje	337
Smjernice i korisne naredbe	337
Za one koji žele znati više	337
Dodatna literatura	338
19. Linearna regresija	339
19.1. Jednostavna regresijska analiza	340
19.2. Implementacija u R-u	342
19.3. Višestruka linearna regresija	346

19.4. Poopćenje linearnog modela na nelinearne ovisnosti	348
19.4.1. Polinomijalna regresija	352
19.4.2. Logaritamska transformacija nezavisne varijable	354
19.5. Pretreniranje	356
Pitanja i zadatci za ponavljanje	361
Smjernice i korisne naredbe	361
Za one koji žele znati više	362
Dodatna literatura	362
20. Neuronske mreže	363
20.1. Model neurona	364
20.2. Učenje i optimizacija	367
20.3. Višeslojni perceptron	371
20.4. Arhitekture neuronskih mreža i dubinske neuronske mreže	375
Za one koji žele znati više	377
Dodatna literatura	379
Rješenja zadataka	381
Zaključak	397
Kazalo pojmova	399